

Nehiy Fiil

Kaçınılması veya terk edilmesi istenen işi kesinliğe bağlayarak yasak biçiminde ifade eden bir gramer kalıbıdır. Kendisi için işi yasakladığımız kişinin karşımızda bulunup bulunmamasına göre ikiye ayrılır:

3. Nehy-i ğâib
4. Nehy-i hâzır

Üçüncü Şahıs Nehiy Fiil (Nehy-i Ğâib)

Nehy- ğâibi tanımanın ve doğru okumanın yolu şudur:

[Üçüncü şahıs muzari yapısı (يَكْتُبُ) göz önünde bulundurulmak üzere]

1. Fiilin başında nehy lâ'sı (لَا) bulunur.
2. Fiilin sonu meczûmdur. Buna göre üçüncü şahıs nehy kipleri şu şekilde olur:

3. şahıs eril (ĞÂİB)		
لَا يَكْتُبُوا	لَا يَكْتُبَا	لَا يَكْتُبُ
yazmasınlar	ikisi yazmasın	yazmasın

3. şahıs dişil (ĞÂİBE)		
لَا يَكْتُبْنَ	لَا تَكْتُبَا	لَا تَكْتُبُ
yazmasınlar	ikisi yazmasın	yazmasın

Aşağıdaki nehy fiillerin okunuşlarını ve anlamlarını inceleyiniz.

öldürmesin (eril)	لَا يَفْتُلْ	←	يَفْتُلْ
ikisi çalmasın (eril)	لَا يَسْرِقَا	←	يَسْرِقَانِ
inmesinler (eril)	لَا يَنْزِلُوا	←	يَنْزِلُونَ
lânet etme (dişil)	لَا تَلْعَنُ	←	تَلْعَنُ
ikisi aldatmasın (dişil)	لَا تَخْدَعَا	←	تَخْدَعَانِ
oturmasınlar (dişil)	لَا يَجْلِسْنَ	←	يَجْلِسْنَ

Alıřtırmalar

(1) Verilen nehiy fiilleri örneklerdeki gibi harekeleyiniz.

لَا يَقْتُلَنَّ ← لَا يَقْتُلَا ← لَا يَقْتُلُوا ← لَا تَقْتُلْ ← لَا تَقْتُلَا ← لَا يَقْتُلَنَّ
 لَا يَسْرِقْ ← لَا يَسْرِقَا ← لَا يَسْرِقُوا ← لَا تَسْرِقْ ← لَا تَسْرِقَا ← لَا يَسْرِقَنَّ
 لَا يَنْزِلْ ← لَا يَنْزِلَا ← لَا يَنْزِلُوا ← لَا تَنْزِلْ ← لَا تَنْزِلَا ← لَا يَنْزِلَنَّ
 لَا يَلْعَنُ ← لَا يَلْعَنَا ← لَا يَلْعَنُوا ← لَا تَلْعَنْ ← لَا تَلْعَنَا ← لَا يَلْعَنَنَّ
 لَا يَخْدَعْ ← لَا يَخْدَعَا ← لَا يَخْدَعُوا ← لَا تَخْدَعْ ← لَا تَخْدَعَا ← لَا يَخْدَعَنَّ
 لَا يَجْلِسْ ← لَا يَجْلِسَا ← لَا يَجْلِسُوا ← لَا تَجْلِسْ ← لَا تَجْلِسَا ← لَا يَجْلِسَنَّ

(2) Ařađıda verilen nehiy fiillerin Trke karřılıklarını yazınız.

.....	:	لا يفتح	:	لا يجلس
.....	:	لا تكتب	:	لا يقتلوا
.....	:	لا يحملوا	:	لا ينزلن
.....	:	لا يخرج	:	لا يقتل
.....	:	لا تفعلا	:	لا تجلس
.....	:	لا يكفرن	:	لا يسرق
.....	:	لا يظلم	:	لا تجلسا
.....	:	لا يرفعا	:	لا يسرقوا
.....	:	لا يدخل	:	لا يجلس
.....	:	لا يكتبوا	:	لا تخدع
.....	:	لا يلبث	:	لا يجلسوا
.....	:	لا تنصر	:	لا يلعن

İkinci Şahıs Nehiy Fiil (Nehy-i Hâzır)

Nehy- hâzır tanımanın ve doğru okumanın yolu şudur:

[İkinci şahıs muzari yapısı (يكتب) göz önünde bulundurulmak üzere]

1. Fiilin başında nehy lâ'sı (لا) bulunur.
2. Fiilin sonu meczûmdur. Buna göre ikinci şahıs nehy kipleri şu şekilde olur:

3. şahıs eril (ĠĀĪB)		
لَا تَكْتُبُوا	لَا تَكْتُبَا	لَا تَكْتُبْ
yazmayın	ikiniz yazmayın	yazma

3. şahıs dişil (ĠĀĪBE)		
لَا تَكْتُبْنَ	لَا تَكْتُبَا	لَا تَكْتُبِي
yazmayın	ikiniz yazmayın	yazma

Aşağıdaki nehy fiillerin okunuşlarını ve anlamlarını inceleyiniz.

Bakma (eril)	لَا تَنْظُرْ	←	تَنْظُرْ
İkiniz inkâr etmeyin	لَا تَكْفُرَا	←	تَكْفُرَانِ
Yükseltmeyin (eril)	لَا تَرْفَعُوا	←	تَرْفَعُونَ
Gülme (dişil)	لَا تَضْحَكِي	←	تَضْحَكِينَ
İkiniz yapmayın	لَا تَجْعَلَا	←	تَجْعَلَانِ
Zulmetmeyin (dişil)	لَا تَظْلِمَنَّ	←	تَظْلِمَنَّ

Alıřtırmalar

(1) Verilen nehiy fiilleri örneklerdeki gibi harekeleyiniz.

لا تنظرون	←	لا تنظروا	←	لا تنظروا	←	لا تنظروا	←	لا تنظروا	←	لا تنظروا
لا تكفرون	←	لا تكفروا	←	لا تكفروا	←	لا تكفروا	←	لا تكفروا	←	لا تكفروا
لا ترفعن	←	لا ترفعا	←	لا ترفعا	←	لا ترفعا	←	لا ترفعا	←	لا ترفعا
لا تفتحن	←	لا تفتحا	←	لا تفتحي	←	لا تفتحو	←	لا تفتحو	←	لا تفتحو
لا تجعلن	←	لا تجعلا	←	لا تجعلي	←	لا تجعلوا	←	لا تجعلوا	←	لا تجعلوا
لا تظلمن	←	لا تظلما	←	لا تظلمي	←	لا تظلموا	←	لا تظلموا	←	لا تظلموا

(2) Ařađıda verilen nehiy fiillerin Trke karřılıklarını yazınız.

.....	:	لا تقتلوا	:	لا تظلم
.....	:	لا تسرق	:	لا ترفعوا
.....	:	لا تنزلي	:	لا تكفري
.....	:	لا تنصرا	:	لا تفتح
.....	:	لا تقتلن	:	لا تجعل
.....	:	لا تفتحو	:	لا تظلما
.....	:	لا تحملن	:	لا تنظرن
.....	:	لا تخرجا	:	لا تجعلوا
.....	:	لا تفعلي	:	لا ترفع
.....	:	لا تدخلوا	:	لا تفتحو
.....	:	لا تكني	:	لا تنظر
.....	:	لا تنصر	:	لا تظلمن